

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

MIGRACE

Přehled aktualit v oblasti migrace

Za období od 1. 6. do 30. 6. 2016

Migrace č. 07/2016

červen 2016

autoři: Eva Tetourová, Martin Kuta

Obsah:

KOMISE	4
RADA EU – JHA	5
EVROPSKÁ RADA	6
VNĚJŠÍ ROZMĚR	7
Migrační politika dle EUGS	7
PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU	8
Data žádostí o azyl a mezinárodní ochranu v členských státech EU	8

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: MIGRACE
Název: Přehled aktualit v oblasti migrace	Typ řady: online
Autoři: Tetourová, E., Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=13
Číslo: Migrace č. 07/2016	První vydání řady: červen 2015
Datum: Červen 2016	Frekvence vydání řady: měsíčně
Klíčová slova:	Zaměření: přehled aktuálních informací k problematice migrace
azył; migrace; uprchlíci; uprchlík; pašování lidí;	Jazyk: CZ
Evropská rada; ESVČ/EEAS; EUGS globální; strategie; statistiky	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibilita nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Obsah

KOMISE	4
RADA EU – JHA	5
EVROPSKÁ RADA	6
VNĚJŠÍ ROZMĚR	7
Migrační politika dle EUGS	7
PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU	8
Data žádostí o azyl a mezinárodní ochranu v členských státech EU	8

KOMISE

Dne 7. června představila Komise *sdělení, v němž nastínila svou představu o novém rámci pro partnerství se třetími zeměmi (tzv. migrační kompakt)*¹, jenž by měl napomoci účinně řídit proudy migrantů směřujících do Evropy. Dokument vychází z tzv. *Evropského programu pro migraci*² přijatého Komisí v květnu roku 2015, jehož součástí bylo mimo jiné i zaměření se na pomoc při rozvoji třetích zemí za účelem řešení základních příčin nelegální migrace. Jeho podstatou je mobilizovat a soustředit činnost a zdroje EU určené na řízení migrace v rámci vnějších vztahů EU. EU by se tak na základě něj měla soustředit na uzavírání individuálních partnerství s klíčovými třetími zeměmi původu a tranzitu, která budou k dosažení konkrétních výsledků využívat všech politik a nástrojů, které má Unie k dispozici. Jednotlivé pakty by měly vycházet ze situace a potřeb konkrétní partnerské země v závislosti na tom, zda se jedná o zemi původu, tranzitu či zemi, v níž je přítomno velké množství vysídlených osob. V krátkodobém horizontu Komise avizovala uzavření podobných partnerství s Libanonem a Jordánskem a zahájení vyjednávání s Nigerem, Nigérií, Senegalem, Mali a Etiopií. Zintenzivněna by pak měla být také spolupráce s Tureckem a Libyí.³

V návaznosti na opatření na podporu legální migrace do EU navržená v rámci Evropského programu pro migraci pak ve stejný den Komise představila také *reformu podmínek pro vydávání tzv. modrých karet státním příslušníkům třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci v rámci EU*⁴, a to v podobě zcela nové směrnice, která nahrazuje směrnicí o modré kartě z roku 2009. Důvodem jejího předložení je podle Komise nedostatečnost a neatraktivita stávajícího systému modrých karet, jejichž využívání brání příliš restriktivní podmínky pro přijímání státních příslušníků třetích zemí a existence paralelních pravidel a postupů stanovených jednotlivými členskými státy. Nový návrh by měl pomoci tento nedostatek odstranit a přilákat zájem většího množství osob ze třetích zemí s vysokou odborností. Směrnice zavádí jednotný systém pro celou EU, který by měl zcela nahradit paralelní systémy jednotlivých členských států, zároveň posiluje mobilitu držitelů modrých karet v rámci EU, vytváří pružnější rámec pro stanovení minimální výše mzdy v závislosti na situaci na pracovním trhu, umožňuje získání modré karty také osobám požívajícím mezinárodní ochrany a celkově posiluje práva jejich držitelů i jejich rodinných příslušníků. Členské státy by pak nadále měly odpovídat za rozhodnutí o počtech státních příslušníků třetích zemí, které na své území tímto způsobem přijmou.⁵

Společně s výše zmíněným návrhem představila Komise na základě Evropského programu pro migraci také *Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí*⁶, který by měl členským státům pomoci při rozvíjení a posilování jejich vnitrostátních integračních politik. Komise v něm stanoví konkrétní kroky politické, organizační a finanční pomoci, jež má být na podporu jejich úsilí poskytnuta ze strany EU. Jedná se například o integrační opatření před odjezdem a před příjezdem, zejména pak v případě osob, které jsou přesídlovány a u nichž je zřejmé, že

¹ KOM(2016) 385 v konečném znění. K dispozici [ZDE](#).

² KOM(2015) 240 v konečném znění. K dispozici [ZDE](#).

³ Podrobněji viz Evropská komise: Komise představila nový rámec pro migrační partnerství: díky silnější spolupráci se třetími zeměmi má zlepšit řízení migrace, 7. 6. 2016, [ZDE](#).

⁴ KOM(2016) 378 v konečném znění. K dispozici [ZDE](#).

⁵ Podrobněji viz Evropská komise: Plnění Evropského programu pro migraci: Komise představuje akční plán pro integraci a reformy systému modrých karet pro vysoce kvalifikované pracovníky ze zemí mimo EU, 7. 6. 2016, [ZDE](#).

⁶ KOM(2016) 377 v konečném znění. K dispozici [ZDE](#).

potřebují mezinárodní ochranu, či opatření v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, přístupu k základním službám a sociálního začleňování.⁷

Všechny výše zmíněné dokumenty by měly být podrobněji projednávány na nadcházejícím zasedání Výboru pro evropské záležitosti PS PČR, které se uskuteční pravděpodobně 1. září.

RADA EU – JHA

Dne 10. června proběhlo v Lucemburku zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci. V části týkající se vnitra diskutovali ministři o aktuální migrační situaci, především pak o praktickém provádění dohody mezi EU a Tureckem z 18. března tohoto roku⁸ a migračních tocích v centrálním Středomoří. Ministři se shodli na tom, že je třeba zintenzivnit návraty z Řecka do Turecka a zrychlit celou proceduru. Kritizovány byly především zdoluhavé byrokratické postupy ze strany Turecka, ale i některé členské státy, jež nadále nedostatečně provádějí přesídlování syrských uprchlíků z Turecka na základě schématu 1:1. Tvrdé kritice pak čelilo zejména Polsko, jehož zástupci oznámili, že vzhledem k nadcházejícímu summitu NATO ve Varšavě a výročnímu zasedání katolické mládeže nebude z bezpečnostních důvodů aktuálně v rámci relokací ani přesídlování přijímat žádné migranty. Z hlediska vnějších aspektů migrace ocenili ministři novou iniciativu Komise zaměřující se na užší spolupráci s africkými zeměmi za účelem odstranění hlavních příčin směřování enormního počtu osob do Evropy (viz výše), již vyjádřili většinou podporu. Odmítavý postoj naopak zaujali k návrhům Komise na vízovou liberalizaci s Tureckem, Ukrajinou, Gruzii a Kosovem. Pokud jde o Gruzii, v jejímž případě se již předpokládalo schválení mandátu pro vyjednávání s Evropským parlamentem, Německo, Francie a Itálie upozornily na přetrvávající problémy s organizovaným zločinem, které tomuto kroku brání. Řada členských států pak v této souvislosti vyjádřila požadavek, aby zrušení vízové povinnosti bylo provázáno s posílením suspenzivního mechanismu, jež nedávno navrhla Komise. Některé členské státy (Litva, Lotyšsko, Estonsko, Bulharsko, Rumunsko) naopak upozornily na to, že zastavení procesu vízové liberalizace s uvedenými státy (byla-li splněna potřebná kritéria) oslabuje důvěryhodnost EU a má výrazný dopad na vztahy EU se třetími zeměmi. Rada dále schválila cestovní mapu k posílení výměny informací a interoperability v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a v této souvislosti diskutovala také o systematickém využívání evropských a mezinárodních databází, zejména pak databází Europolu a Eurojustu. Protiteroristický koordinátor pak v rámci uzavřeného jednání představil novou podobu činnosti tohoto tělesa a jeho databázi. V souvislosti s tématem boje proti terorismu jednali ministři rovněž o kontroverzním návrhu směrnice upravující podmínky pro nabývání a držení zbraní v rámci EU. Proti jeho přijetí vystoupila především Česká republika a Polsko. Některé další členské státy (Belgie, Irsko, Spojené království) však rovněž vyjádřily pochybnosti nad textem předloženým Komisí s tím, že v rámci vyjednávání s Evropským parlamentem by rády prosadily některé podstatné změny. Lucembursko naopak označilo text směrnice za málo důsledný. Podporu předmětnému návrhu pak vyjádřily Francie, Kypr, Malta, Švédsko, Finsko, Rakousko, Portugalsko, ale i Slovensko, které však zároveň deklarovalo svůj záměr usilovat v rámci svého předsednictví o dosažení maximálně přijatelného kompromisu.⁹

⁷ Podrobněji viz Evropská komise: Plnění Evropského programu pro migraci: Komise představuje akční plán pro integraci a reformy systému modrých karet pro vysoce kvalifikované pracovníky ze zemí mimo EU, 7. 6. 2016, [ZDE](#).

⁸ Jeho text k dispozici [ZDE](#).

⁹ Text vychází z oficiálního zápisu z tohoto jednání zpracovaného MV ČR.

Dne 22. června přijal Výbor stálých zástupců (COREPER) znění textu nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž v kompromisní podobě dohodnuté mezi zástupci Komise, Evropského parlamentu a Rady. Text nařízení bude schvalován v Evropském parlamentu a Radou. Evropská pohraniční a pobřežní služba bude integrovat aktivity vykonávané v současnosti agenturou Frontex a odpovědnými agenturami členských států. Stráž by měla být dále odpovědná za přípravu a provádění operační strategie a naplňování evropského integrovaného přístupu ke správě hranic. Návrh nařízení rovněž obsahuje výčet činností, kterými by stráž měla být pověřena.¹⁰

EVROPSKÁ RADA

Jednání Evropské rady (ER) ve dnech 28. a 29. června probíhalo ve stínu referenda ve Spojeném království o setrvání v EU. I přes toto téma se hlavy členských států věnovaly otázce migrace, konkrétně vnějšímu rozměru migrace. K tématu byly přijaty následující závěry.¹¹

- Po březnové dohodě mezi EU a Tureckem došlo k výraznému omezení pohybu osob na západobalkánské trase. ER zdůrazňuje pokračování přípravy opatření, která by pomohla situaci stabilizovat. V Turecku v nedávné době navíc vstoupila v platnost nová legislativa upravující postavení Syřanů a ostatních národností, která umožňuje bez větších obtíží navracet osoby zpět do Turecka. Západobalkánská cesta by měla i nadále zůstat v centru pozornosti. Jsou především nutná opatření v oblasti boje proti pašerákům, monitoring, zda se nevytvářejí nové trasy, opatření za účelem přesídlení a relokací.
- Ve srovnání se západobalkánskou trasou ale nedošlo k výraznějšímu snížení počtu osob, které do Evropy cestují přes Středomoří. V této oblasti je potřebný účinný boj proti sítím pašeráků a převaděčů. Vedle toho je stěžejní pokračovat při spolupráci s jednotlivými zeměmi původu osob cestujících do Evropy, aby ony samy se přičinily na snižování tohoto tlaku. Jedná se v první řadě o sjednání návratových dohod¹², aby EU měla možnost rychle a účinně navracet osoby, které nesplňují požadavky na udělení azylu v členském státu EU. EU musí dále využít veškerých svých nástrojů, aby země původu motivovala nebo přinutila, aby samy od sebe snižovaly odchod svých občanů (včetně nástrojů rozvojové pomoci a obchodu). Do tohoto procesu by se měly zapojit také členské státy. Návratové dohody budou klíčová zatěžkávací zkouška spolupráce mezi EU a třetími zeměmi.
- Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku je vyzvána, aby dohlížela nad sjednáváním návratových dohod se třetími zeměmi a zaváděním souvisejících opatření. Rovněž má zajistit koordinaci činnosti mezi institucemi EU (Evropská služba vnější činnosti a Komise) a členskými státy. Rada a ER budou tento proces sledovat na roční bázi.
- EU disponuje širokou škálou nástrojů, které se dají použít při řešení současného migračního tlaku. Rada je vyzvána, aby urychleně posuzovala konkrétní návrhy učiněné EK. Dále Evropská investiční banka (EIB) navrhla iniciativu na projekty v zemích jižního partnerství a západního Balkánu. Tato iniciativa pomůže zvýšit investice v partnerských státech. Rada je pověřena úkolem zajistit financování těchto investičních projektů. Komise má do září 2016 představit vnější investiční plán (*external investment plan*),

¹⁰ Rada EU: : European Border and Coast Guard: Council confirms agreement with Parliament, 22. 6. 2016, [ZDE](#).

¹¹ Evropská rada: European Council meeting (28 June 2016) – Conclusions, 28. 6. 2016, EUCO 26/16, [ZDE](#).

¹² Přehled uzavřených návratových dohod EU a třetích států viz EK: Return & readmission, [ZDE](#).

který následně posoudí Rada i Evropský parlament. Všechny akce investiční činnosti se musejí vzájemně doplňovat, aby byly využity pozitivní efekty.

Spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace je založena na efektivních pobídkách a kondicionalitě.

Jakákoli vnější činnost EU v souvislosti s migračním tlakem je flexibilní; podle nutnosti se lze zaměřit na další státy. EU a členské státy se i nadále budou podílet na spolupráci se zeměmi původu na odstraňování příčin a motivací pro odchod z domovů. ER připomněla, že migrace je celosvětový fenomén a tak k němu musí také být přistupováno; mezinárodní společenství se na řešení situace musí podílet.

ER i nadále bude vývoj sledovat i s ohledem na naplňování cílů stanovených v říjnu loňského roku.¹³ ER rovněž přivítala rozhodnutí Rady o vytvoření Evropské pohraniční a pobřežní stráže a souhlas Rady s textem schváleným EP v druhé polovině června (viz výše).¹⁴

VNĚJŠÍ ROZMĚR

Migrační politika dle EUGS

V souvislosti s migračním kompaktem představeným EK a zahraničně-politickou a bezpečnostní globální strategií EU (EUGS) se nově navrhuje účinnější migrační politika. Podle EUGS se má EU nově zaměřit na budování odolnosti jednotlivých států. S tím souvisí také humanitární asistence pro tranzitní země a země původu. Pro každou partnerskou zemi má být připraven rozvojový program na míru. Vedle řešení příčin nelegální a mimořádné migrace se vztahy se třetími zeměmi mají rovněž zaměřit na legální způsoby cestování do členských států EU. Návratové dohody jsou důležité kvůli navrácení těch osob, které nesplňují požadavky na udělení mezinárodní ochrany ve státech EU. Tranzitním zemím EU poskytne asistenci při zajištění přijímacích kapacit azylových zařízení. ESVČ dále zajistí spolupráci s mezinárodním společenstvím v oblasti řízení migračních toků, včetně sdílení globální odpovědnosti a solidarity.

Na úrovni EU bude třeba zahájit diskuzi o jednotném azylovém systému.¹⁵

¹³ Přehled aktualit v oblasti migrace za období od 1. 10. do 15. 10. 2015, [ZDE](#).

¹⁴ K tomu viz Rada EU: European Border and Coast Guard: Council confirms agreement with Parliament, 22. 6. 2016, [ZDE](#).

¹⁵ ESVČ: Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy, s. 27–28, [ZDE](#).

PŘEHLED STATISTIK ŽADATELŮ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU**Data žádostí o azyl a mezinárodní ochranu v členských státech EU**

Eurostat aktualizuje údaje o počtu žadatelů o mezinárodní ochranu na měsíčním základě. Data jsou dodávána jednotlivými statistickými úřady členských států. Liší se proto dostupnost dat pro jednotlivé země; data by měla být postupně poskytována a doplňována.¹⁶

Údaje o počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v zemích EU jsou zobrazeny v tabulce 1; k věkové struktuře a struktuře podle pohlaví žadatelů o azyl viz graf 1, respektive graf 2.

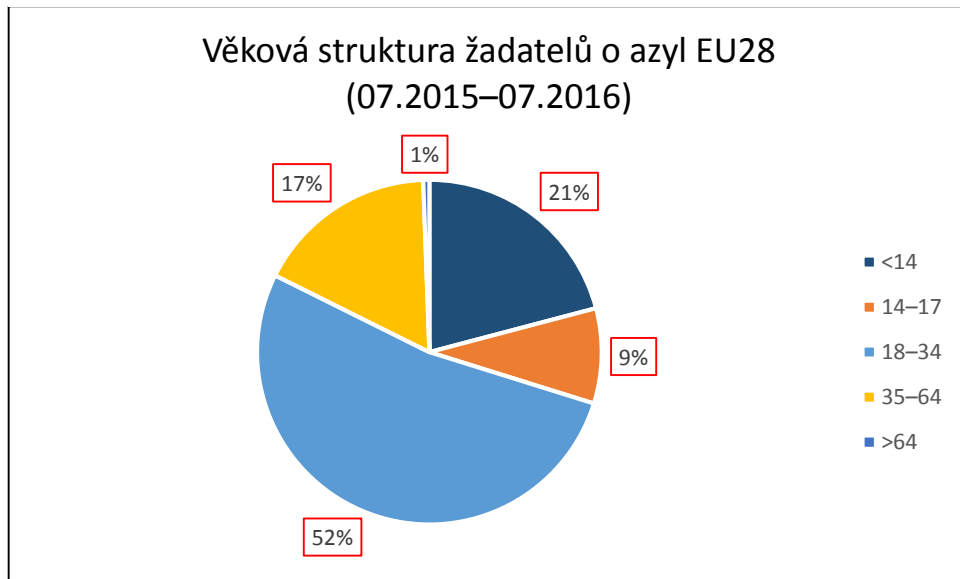
Tabulka 1 Počet žádostí o azyl v členských státech EU28 (7.2015–6.2016)

Země/měsíc	07.2015	08.2015	09.2015	10.2015	11.2015	12.2015	01.2016	02.2016	03.2016	04.2016	05.2016	06.2016	Součet
EU28	122 355	146 975	170 710	171 765	158 575	108 695	94 020	106 770	98 580	102 835	82 325	82 555	1 446 160
Belgie	3 590	5 585	6 830	6 020	5 725	5 220	2 840	1 515	1 370	1 295	1 185	1 075	42 250
Bulharsko	1 870	1 445	2 075	3 545	2 415	1 695	1 965	1 195	1 040	1 105	1 115	:	19 465
Česká republika	100	105	125	130	135	140	110	180	130	150	:	:	1 305
Dánsko	1 035	1 815	2 690	3 635	5 030	2 670	1 650	910	470	405	370	:	20 680
Estonsko	20	10	45	20	10	10	0	5	5	5	:	:	130
Finsko	1 480	2 890	10 815	7 005	5 715	1 830	1 010	855	360	385	340	:	32 685
Francie	5 735	5 580	7 370	8 060	7 370	9 485	6 120	6 960	6 980	6 650	:	:	70 310
Chorvatsko	10	10	25	25	20	15	20	35	120	185	85	:	550
Irsko	290	330	405	265	290	210	215	195	140	155	:	:	2 495
Itálie	8 600	8 805	11 195	10 420	8 345	6 105	7 500	7 690	7 405	8 130	9 250	:	93 445
Kypr	165	125	350	240	260	205	225	240	200	185	:	:	2 195
Litva	35	35	25	35	25	30	10	10	25	10	15	:	255
Lotyšsko	30	20	45	70	10	5	10	15	10	40	5	:	260
Lucembursko	115	190	380	385	425	440	270	135	110	130	:	:	2 580
Maďarsko	31 285	47 095	30 795	615	325	230	435	2 175	4 575	5 810	4 750	4 745	132 835
Malta	145	130	175	235	195	160	110	140	180	115	:	:	1 585

¹⁶ Eurostat: Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded) [aktualizováno 20. 7. 2016, cit. 20. 7. 2016], [ZDE](#).

Země/měsíc	07.2015	08.2015	09.2015	10.2015	11.2015	12.2015	01.2016	02.2016	03.2016	04.2016	05.2016	06.2016	Součet
Německo	39 825	39 480	47 185	60 355	59 615	48 270	52 080	67 765	59 915	60 905	55 205	74 575	665 175
Nizozemsko	3 140	5 470	6 620	10 120	6 360	3 515	2 660	1 895	1 350	1 070	1 135	:	43 335
Polsko	1 145	1 375	1 690	1 430	1 270	1 145	615	890	1 120	1 265	1 495	:	13 440
Portugalsko	70	75	70	70	65	75	60	55	180	75	:	:	795
Rakousko	8 790	8 795	10 780	12 275	11 930	7 280	5 925	5 110	3 345	4 170	3 860	:	82 260
Rumunsko	90	110	80	90	85	65	40	90	100	85	:	:	835
Řecko	1 235	1 050	1 155	1 045	1 170	1 315	1 170	1 470	2 955	3 700	:	:	16 265
Slovensko	10	10	10	15	15	160	5	5	10	15	15	:	270
Slovinsko	10	20	40	25	45	35	15	270	205	30	55	35	785
Spojené království	4 305	3 645	4 055	5 095	3 385	3 320	3 705	3 295	3 150	3 550	:	:	37 505
Španělsko	1 170	1 045	1 425	1 490	1 765	1 230	1 105	935	890	1 165	1 325	:	13 545
Švédsko	8 060	11 725	24 260	39 055	36 585	13 830	4 165	2 745	2 245	2 050	2 110	2 130	148 960

Graf 1 Věková struktura žadatelů o azyl EU28 (07.2015–07.2016)

Graf 2 Počet žadatelů o azyl v zemích EU28 podle pohlaví žadatele (07.2015–07.2016)

